

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **P. S.**, bytem P. 81, O., proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2011, č. j. KUOK 27408/2011, sp. zn. KÚOK/119370/2010/ODSH-SD/469, ve věci přestupku,

t a k t o :

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů **nepřiznává**.

III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného, označeného v záhlaví. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Jeseník ze dne 12. 11. 2010, č. j. MJ/19494/2010, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že „*dne 5. 3. 2010 ve 13:15 hodin na účelové komunikaci v části P. obce O., okres J., jako*

řidič vozidla ... způsobil dopravní nehodu, když po zastavení svého vozidla v místě prudkého stoupání komunikace neučinil taková opatření, aby vozidlo nemohlo ohrozit bezpečnosti provozu a vzdálil se od vozidla. Toto vozidlo se na zledovatělém povrchu samovolně rozjelo zpět z kopce dolů, přitom zachytilo zadní částí chodce F. V. a vleklo ho. Při dopravní nehodě došlo k ublížení na zdraví F. V., nar. X. X. 2005, bytem Z. 282, který dle lékařské zprávy utrpěl otřes mozku, pohmoždění lebky, zlomeninu nosních kůstek bez posunu, brýlový hematom, oboustranné hematomy očí, mnohočetné odřeniny po těle. Technická závada nebyla na místě uplatněná jako příčina dopravní nehody. U řidiče byla provedena dechová zkouška, která vyloučila řízení vozidla pod vlivem alkoholu.“ Tímto svým jednáním žalobce porušil § 26 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. Za přestupek byly uloženy žalobci pokuta ve výši 26.000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 14 měsíců a náhrada nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] V žalobě uvedl žalobce, že k nehodě došlo před garáží domu žalobce a nikoli na veřejné či neveřejné komunikaci. Proto nebyl správní orgán I. stupně oprávněn tuto nehodu projednat jako dopravní přestupek. Žalobce ve správním řízení doložil, kde je vedena přístupová komunikace k domu, která byla schválena v rámci stavebního povolení při stavbě domu. Ta v daném okamžiku nebyla vzhledem k velkému množství sněhu odhrnuta. Tvzení správních orgánů, že k nehodě došlo na „nějaké“ komunikaci, není podloženo. S námitkou žalobce, že k nehodě nedošlo na komunikaci a správní orgány nejsou oprávněny věc projednávat, se správní orgány nevypořádaly. Podle žalovaného se jedná o komunikaci z důvodu neexistence závoru či jiné zábrany, která by bránila návštěvníkům penzionu chodit mimo komunikaci. Žalovaný nevysvětlil, který zákon ukládá žalobci povinnost ohrazení či vymezení pozemku žalobce. Žalovaný nevzal v potaz, že v zimě lidé chodí kvůli sněhu nejkratší cestou, což je základní problém, protože žalobce vyšlapaný chodník mimo komunikaci prohrnul a přizpůsobil chůzi pro pěší. K nehodě došlo na tomto „chodníku“, nejednalo se o komunikaci, ale o část pozemku žalobce, kde žádná komunikace není vedena. Vozidlo žalobce stálo 5 m od garáže, když došlo k jeho posunu. Než žalobce stačil po vystoupení z vozidla toto zajistit či dopravit do garáže, došlo k jeho sesunu na popsany chodník. Žalobci nesouhlasí s žalovaným, že komunikací je jakýkoli prostor, po kterém se chodí nebo jezdí. Ve stavebním řízení byla přístupová komunikace vymezena a zakreslena. Žádný vyšlapaný chodník ve sněhu nemůže být považován za komunikaci. Přestupek by musel být spáchán na komunikaci vedené v seznamu komunikací příslušného správního orgánu. Proto se podle žalobce nejednalo o dopravní nehodu podle § 47 zákona č. 361/2000 Sb. a správní orgány překročily svou pravomoc.

[3] Ve vyjádření žalovaný uvedl, že žalobní námitky jsou totožné s odvolacími námitkami. Správní orgány I. i II. stupně dospěly k závěru, že se jednalo o účelovou pozemní komunikaci veřejně přístupnou a tento závěr řádně odůvodnily. Žalovaný k tomu konstatoval, že se jedná o komunikaci, sloužící k obsluze přilehlé nemovitosti. Tyto závěry prokazuje i spisový materiál.

[4] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 10. 3. 2011.

[5] Ze správního spisu krajský soud ve vztahu k souzené věci a žalobním námitkám zjistil, že podle znaleckého posudku ze dne 25. 3. 2010 parkovací brzda brzdila zcela nedostatečně, příčina nebyla v lanovodech ani ovládací páce, ale pravděpodobně nebylo plně funkční brzdové ústrojí, uložené v bubnu parkovací brzdy; vozidlo mělo najeto 279.326 km a motor byl silně opotřebovaný, při jízdách zkouškách došlo na svahu v několika případech k tzv. převalení – kola se pootočila – zajištění vozidla proti pohybu ze svahu pouze zařazením rychlostního stupně je nedostatečné, u vozidla s opotřebovaným motorem je riziko pootočení kol vyšší; stoupání komunikace činilo 11 – 15% - na zledovatělém svahu při stoupání 11 % a vyšším dojde k sunutí vozidla i při zablokovaných kolech. Podle závěru posudku parkovací brzda vozidla nepůsobila na levé zadní kolo a na pravém zadním kole bylo působení malé, při prohlídce byla parkovací brzda neúčinná. Při zatažení ruční brzdy řidič nepozná její sníženou účinnost. Když řidič zařadí první rychlostní stupeň se zatažením brzdy a vozidlo se samovolně nerozjede, nepozná tuto závadu. Ve svahu není nikdy dostatečné pouze zařazení rychlostního stupně. Zatažení nefunkční brzdy tuto situaci nezlepšuje a automobil není dostatečně zajištěn proti samovolnému pootočení kol. Pokud je brzda účinná, je zařazení prvního rychlostního stupně a zatažení ruční brzdy dostatečným zajištěním proti otočení kol. Ve svahu pokrytém uježděným sněhem může však dojít ke skluzu i při nepohyblivých kolech, v takovém případě není vozidlo zajištěno proti samovolnému pohybu. Vozidlo mělo zimní pneumatiky, které vyhovovaly současným požadavkům i hloubkou vzorku, s výjimkou zadní nápravy, kde hloubka vzorku nedosahovala požadovaných 4 mm. Na zledovatělém sněhu se však tento nedostatek neprojeví.

[6] Podle sdělení Okresního státního zastupitelství v Jeseníku ze dne 29. 4. 2010 nejde v souzené věci o přečin ublížení na zdraví z nedbalosti, ale případně o přestupek, protože nebylo zjištěno zaviněné porušení důležité zákonné povinnosti žalobcem. Podle jeho tvrzení žalobce si nebyl vědom, že by ruční brzda nefungovala, vždy při parkování zařadí první rychlostní stupeň a následně zatáhne ruční brzdu. Podle znalce při takovém postupu nelze zjistit sníženou účinnost brzdy. Na místě nehody zřejmě pro pohyb osob nebyly zjištěny stopy vozidla žalobce a není možné s určitostí konstatovat, zda se kola odvalovala či byla zablokovaná a vozidlo jelo smykem, tedy zda se vozidlo rozjelo v důsledku nedostatečné účinnosti ruční brzdy, o jejíž účinnosti řidič nevěděl, za situace, kdy vozidlo mělo dosud platnou technickou kontrolou, nebo z důvodu dodatečného nezajištění např. klíny.

[7] Podle protokolu o projednání přestupku ze dne 25. 8. 2010 žalobce tvrdil, že i podle plánu Policie ČR k nehodě došlo mimo komunikaci. Toto žalobce doložil výpisem z katastru (plánkem).

[8] Podle sdělení obce O. ze dne 8. 9. 2010 „*v současné době probíhá ohledně příjezdové komunikace k penzionu H+P v části P. správní řízení o určení účelové komunikace. Jedná se o neveřejně přístupnou účelovou komunikaci. Tato komunikace není vedena v paspartu místních komunikací a Obec O. nezajišťuje zimní ani jinou údržbu*“.

[9] V napadeném rozhodnutí žalovaný vyšel ze zákonné definice a konstatoval, že jde o dopravní cestu, která má sloužit k užívání silničními a jinými vozidly a také chodci. Při posuzování, zda jde o pozemní komunikaci, je třeba vcházet především z účelu, k jakému má sloužit. Ze spisového materiálu, především fotodokumentace, je zřejmé, že k nemovitosti (penzionu, který slouží k ubytování,

rekreaci osob a jejich stravování) vede ze silnice III. třídy nezpevněná komunikace, na niž je zcela volný vjezd, nijak neohraničený či uzavřený bránou nebo závorou. K užívání staveb je vždy nutné napojení na ostatní pozemní komunikace a podle zákona toto spojení se nazývá účelovou komunikací. Z povahy věci vyplývá, že komunikace mezi penzionem a komunikací III. třídy slouží nejen žalobci jako vlastníku, ale i hostům penzionu, ke kterému se dopravují i motorovými vozidly, a také vozidlům zásobování penzionu a restaurace. Proto se jedná o pozemní komunikaci, konkrétně účelovou veřejně přístupnou komunikaci, která má sloužit obsluze přilehlé nemovitosti. Sám žalobce podle žalovaného v odvolání uvádí, že komunikace je ve svažitém terénu, který byl upraven pro průchod chodců. K odvolací námitce žalobce, že obec nedefinovala komunikaci, žalovaný uvedl, že silniční správní úřad je povinen definovat pouze komunikace I. až III. třídy, nikoli účelové komunikace. Účelová komunikace nemusí být zpevněná, nemusí jít o stavbu a není rozhodné, jak je evidována v katastru nemovitostí. Komunikace není ani součástí uzavřeného prostoru (není oplocená, zjevně vymezená zdí apod.).

[10] Při jednání soudu dne 31. 7. 2012 trval žalobce na tom, že k nehodě nedošlo na pozemní komunikaci a dodnes není rozhodnuto o tom, zda se jedná o pozemní komunikaci, vede se tam ještě soudní řízení. Správní orgán I. stupně se nevypořádal s námitkami žalobce, nenařídil požadované místní šetření a předložené snímky nevzal v potaz.

[10] Při jednání dne 31. 7. 2012 soud provedl důkaz fotografií místa, která pochází z doby před nehodou (č. I. 31), mapkou místa ze znaleckého posudku (č. I. 32) a mapkou se zaměřením ze dne 30. 1. 2006 (č. I. 33). Fotografie z místa nehody pochází z doby před nehodou, není znám datum jejího pořízení, může to být několik měsíců nebo let před nehodou. Na snímku je okolí místa nehody, zčásti zasněžené, podstatné je, že sloup se nachází při pohledu zdola nalevo od komunikace. Plánek ze znaleckého posudku i plán se zaměřením ze dne 30. 1. 2006 jsou součástí správního spisu. Na plánu se zaměřením je sloup vlevo od komunikace při pohledu zdola, tj. stejně jako na fotografii. V plánu nakresleném Policií ČR, který je součástí znaleckého posudku, je sloup při pohledu zdola naopak vpravo od komunikace.

[12] K dokazování žalobce uvedl, že podle správního orgánu I. stupně měly být na pozemku zábrany.

[13] K dokazování uvedenými písemnostmi uvedl žalovaný, že správní orgány rozhodovaly na základě písemností a snímků, které měly tehdy k dispozici. Na pozemku podle žalovaného mělo být dopravní značení, např. značka zákazu vjezdu nebo označení „soukromý pozemek“. Silniční úřad rozhodoval o tom, zda jde o pozemní komunikaci místní a ne o tom, zda je účelová. Zástupce žalovaného uvedl, že v době nehody byly na místě sněhové bariéry, takže je vyloučeno, aby vozidlo bylo mimo komunikaci.

[14] Žalobce uvedl, že v místě nehody bývá hodně sněhu a každou chvíli jsou bariéry jinde. V době nehody bylo hodně sněhu a komunikace nebyla odhrnuta, žádný ze tří vlastníků ji neodhrnul a obec se o ni nestará. Protože komunikace nebyla odhrnutá, žalobce zastavil auto mimo komunikaci, to vjelo na komunikaci a šlo o okamžitou situaci. Když napadne sníh ze dne na den a chodci tam vyšlapou cestu, vznikne tam cesta. Kdyby sníh nebyl, bylo by to jinak. Záleží také na tom, jak je sníh navátý.

[15] Žalobce namítl zánik odpovědnosti za přestupek v době vydání napadeného rozhodnutí.

[16] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[17] K námitce zániku odpovědnosti za přestupek v době vydání napadeného rozhodnutí, resp. jeho právní moci, soud konstatuje, že tato námitka není důvodná. Ke spáchání přestupku došlo dne 5. 3. 2010. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 10. 3. 2011 a bylo doručeno žalobci 16. 3. 2011. Záznam o zahájení úkonů trestního řízení je ze dne 12. 3. 2010 a věc byla odevzdána k projednání přestupku správnímu orgánu dne 10. 4. 2010, doručeno bylo správnímu orgánu I. stupně dne 13. 4. 2010.

[18] Podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.*

[19] Podle § 20 odst. 2 téhož zákona *do běhu lhůty podle odstavce 1 se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.*

[20] Podle § 12 odst. 10 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku až do dne vydání napadeného rozhodnutí, *trestním řízením se rozumí řízení podle tohoto zákona, trestním stíháním pak úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé a přípravným řízením úsek řízení podle tohoto zákona od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování.*

[21] V souzené věci trestní řízení bylo zahájeno 12. 3. 2010. Správnímu orgánu bylo odevzdání věci doručeno 13. 4. 2010. Doba mezi těmito daty se tedy do plynutí lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek nezapočítává. Datum, které určilo počátek lhůty pro výpočet zániku odpovědnosti za přestupek, bylo 5. 3. 2010. Roční lhůta by správnímu orgánu skončila 5. 3. 2011, ovšem v případě jejího stavění po dobu trestního řízení v souzené věci, tj. 32 dnů (od 12. 3. do 13. 4. 2010), skončila 6. 4. 2011. Napadené rozhodnutí bylo doručeno žalobci 16. 3. 2011, tj. ještě před uplynutím lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek.

[22] Uvedený výklad a aplikace definice „trestního řízení“ odpovídá taktéž judikatuře. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2007, č. j. 1 As 17/2007-73 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou k dispozici na www.nssoud.cz) *doba, po kterou bylo trestní řízení vedeno, tedy začíná běžet dnem zahájení trestního řízení, v daném případě tedy dnem, kdy policejní orgán sepsal záznam o zahájení úkonů trestního řízení, a končí dnem, kdy se správní orgán o odevzdání věci dozvěděl, tedy dnem, kdy mu bylo opatření policejního orgánu doručeno.*

[23] Citovaný rozsudek navazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2007, č. j. 6 As 56/2004-68, č. ve Sb. NSS 1192/2007, podle kterého: *I. Ke stavění běhu lhůty k projednání přestupku podle § 20 odst. 2 zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, nedochází dnem, kdy správní orgán postoupí věc podle § 71 písm. a) téhož zákona policejnímu orgánu či státnímu zástupci, ale až dnem, kdy tyto orgány zahájí úkony trestního řízení. II. Pokud orgány činné v trestním řízení, jimž byla věc postoupena podle § 71 písm. a) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, dospějí k závěru, že zde nejsou skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, aniž učiní jakékoli úkony trestního řízení, ke stavění běhu lhůty podle § 20 odst. 2 téhož zákona nedojde.*

[24] Shodně rozhodl Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. 8 Tdo 157/2009 (www.nsoud.cz), podle kterého *v případě, kdy soud shledá, že skutek, pro který se řízení vede, není trestným činem, ale mohl by být příslušnému orgánu postoupen jako přestupek [§ 171 odst. 1, § 222 odst. 2, § 257 odst. 1 písm. b), § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř.], a zkoumá, zda lze předmětný skutek jako přestupek projednat (viz č. III/1964 Sb. rozh. tr., str. 41 a 42, č. 68/1980 Sb. rozh. tr.), musí posoudit, zda ve smyslu § 20 odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nedošlo k jeho promlčení. Do běhu promlčecí jednoleté lhůty (§ 20 odst. 1 zák. č. 200/1990 Sb.) nezapočítává dobu, po kterou bylo pro týž skutek vedeno trestní řízení (§ 12 odst. 10 tr. ř.), jež počíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejním orgánem podle § 158 odst. 3 tr. ř., a nikoli okamžikem zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř. nebo podle § 314b odst. 1 tr. ř.*

[25] Žalobce namítal, že se správní orgány nevypořádaly s námitkou nedostatku pravomoci projednávat přestupek, protože k nehodě nedošlo na komunikaci. Nepřezkoumatelnost soud zkoumá z úřední povinnosti a tato může spočívat v nesrozumitelnosti anebo nedostatku důvodů. Z napadených správních rozhodnutí soud zjistil, že podle rozhodnutí o přestupku byl přestupek spáchán na účelové komunikaci a v odůvodnění na straně 4 správní orgán I. stupně uvedl, že požádal příslušný správní orgán – Obec O. o sdělení o jakou komunikaci se jedná. Podle tohoto sdělení šlo o neveřejně přístupnou účelovou komunikaci. Podle správního orgánu I. stupně jde z povahy věci o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, neboť vede k poměrně velkému penzionu s větší ubytovací kapacitou, s restaurací s denním stravováním, kde musí dojíždět také zásobování apod. Řidiči nejsou žádným způsobem upozorněni na to, že by se mělo jednat o nepřístupnou komunikaci – nejsou zde žádné závory ani zákazové dopravní značky. Podle správního orgánu pravidla silničního provozu je nutno dodržovat i na této účelové komunikaci. V napadeném rozhodnutí žalovaný doplnil právní úpravu a rozdělení komunikací, správní orgány určené k rozhodnutí, o jakou komunikaci se jedná (§ 2, § 3, § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích). Z toho vyvodil žalovaný podrobným rozбором závěry na straně 3 a 4. Na straně 6 v třetím odstavci zdola žalovaný vyvodil závěr z předchozí argumentace, že správní orgán I. stupně byl příslušným k projednání přestupku. Námitka nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek odůvodnění o definici a určení komunikace a návazné příslušnosti či pravomoci správního orgánu proto není důvodná.

[26] Hlavní žalobní námitkou brojí žalobce proti tomu, jak byl posouzen neurčitý právní pojem „účelová pozemní komunikace“, resp. „pozemní komunikace“, jehož výklad přímo dopadá na skutkovou podstatu a znaky přestupku a tím rovněž na

pravomoc správního orgánu přestupek projednat. Při nedostatku pravomoci by mohlo jít podle žalobce o nicotnost napadeného rozhodnutí.

[27] Pokud jde o nicotnost, jako klíčová shledává zdejší soud pro další úvahy dvě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001-96 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu zde uvedené lze nalézt na www.nssoud.cz) nicotnost je tak intenzívní vadou rozhodnutí, že jej nelze vůbec za rozhodnutí považovat. Pro stručnost soud odkazuje na jeho plné odůvodnění. Druhý klíčovým rozhodnutím je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2009, č. j. 3 As 1/2009-171, č. 2475/2012 Sb. NSS. Pro odpovězení otázky dostatku pravomoci je však nutné odpovědět na otázku, zda k dopravní nehodě došlo na pozemní komunikaci.

[28] Kategorizaci pozemních komunikací stanoví zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. ve znění účinném ke dni spáchání přestupku, *pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti*. Podle § 2 odst. 2 téhož zákona pozemní komunikace se dělí na tyto kategorie: a) *dálnice*, b) *silnice*, c) *místní komunikace*, d) *úcelová komunikace*. Podle § 3 odst. 1 téhož zákona o *zařazení pozemní komunikace do kategorie dálnice, silnice nebo místní komunikace rozhoduje příslušný silniční správní úřad na základě jejího určení, dopravního významu a stavebně technického vybavení*.

[29] Podle § 7 odst. 1 téhož zákona *úcelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*. Příslušný silniční správní úřad může na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.

[30] Podle § 7 odst. 2 téhož zákona *úcelovou komunikací je i pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, která slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu*. Tato účelová komunikace není přístupná veřejně, ale v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu. V pochybnostech, zda z hlediska pozemní komunikace jde o uzavřený prostor nebo objekt, rozhoduje příslušný silniční správní úřad.

[31] Podle § 27 odst. 5 zákona č. 13/1997 Sb. *úseky silnic, místních komunikací a chodníků, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí, je vlastník povinen označit podle zvláštního právního předpisu nebo prováděcího právního předpisu (zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, a pravidla silničního provozu)*. Vymezení takových úseků silnic stanoví příslušný kraj svým nařízením a vymezení úseků místních komunikací a chodníků stanoví příslušná obec svým nařízením.

[32] Podle § 40 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. *státní správu ve věcech dálnice, silnice, místní komunikace a veřejné účelové komunikace vykonávají silniční správní úřady, kterými jsou Ministerstvo dopravy a spojů, krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností a celní úřad. Působnost silničního správního úřadu vykonávají v rozsahu stanoveném tímto zákonem též obce v přenesené působnosti.*

[33] Podle § 40 odst. 5 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb. obce rozhodují o zařazení pozemní komunikace do kategorie místních komunikací a o vyřazení místní komunikace z této kategorie a podle písm. c) téhož ustanovení obce vykonávají působnost silničního správního úřadu ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací.

[34] Podle § 63 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku, každý má právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv. Je přitom povinen respektovat jiné oprávněné zájmy vlastníka či nájemce pozemku a obecně závazné právní předpisy. Podle odstavce 3 téhož ustanovení práva podle odstavce 2 se nevztahují na zastavěné či stavební pozemky, dvory, zahrady, sady, vinice, chmelnice a pozemky určené k faremním chovům zvířat. Orná půda, louky a pastviny jsou z oprávnění vyloučeny v době, kdy může dojít k poškození porostů či půdy nebo při pastvě dobytka. Zvláštní předpisy nebo tento zákon mohou oprávnění podle odstavce 2 omezit nebo upravit odchylně.

[35] Podle § 77 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. ve znění účinném ke dni 5. 3. 2010, místní a přechodnou úpravu provozu na pozemních komunikacích a zařízení pro provozní informace stanoví na veřejně přístupné účelové komunikaci vlastník se souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností a po předchozím písemném stanovisku příslušného orgánu policie.

[36] Podle § 26 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. řidič, který se hodlá vzdálit od vozidla tak, že nemůže v případě potřeby okamžitě zasáhnout, musí učinit taková opatření, aby vozidlo nemohlo ohrozit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a nemohla je neoprávněně užít jiná osoba. Je-li vozidlo povinně vybaveno zařízením proti neoprávněnému použití musí je řidič užít. Řidič motorového vozidla nebo jízdní soupravy povinně vybavených základními klíny jich musí užít, je-li třeba zajistit vozidlo nebo soupravu proti pohybu.

[37] Podle § 47 zákona č. 361/2000 Sb. dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.

[38] Z provedeného dokazování vyplynulo, že se přestupek stal na účelové komunikaci. Ze správního spisu, zejména plánu zakresleného Policií ČR a jí pořízenou fotodokumentací vyplývá, že v době spáchání přestupku byla cesta ve sněhu prohrnuta v šířce, kterou mohli procházet jako chodci, tak jí mohlo projet vozidlo. Výška sněhových bariér (nejméně několik desítek cm) a uježděný zledovatělý sníh na pozemní komunikaci dokazuje, že se nejednalo o momentální, okamžitou situaci, kdy navátý sníh vytvoří zcela jiný stav a dojde k posunu cesty na jiné místo. Nadto skutečně touto cestou chodci procházeli a vozidla jezdila. To se

podává i z tvrzení žalobce samotného: žalobce uvedl, že na „chodníku“ děti a dospělí lyžují, a tam, kde to bylo vyježděno, to bylo po nočních sněžení odhrnuto. Proto, aby žalobce mohl jet pro zásoby (srov. vyjádření žalobce či jeho zástupce při jednáních soudu dne 31. 7. 2012 a dne 22. 8. 2012). Soud zdůrazňuje, že podle provedeného dokazování a dokumentace (zejména fotografií) vedle prohrnuté cesty žádná jiná souběžná cesta nevede. Fakticky a z materiálního hlediska se v souzené věci o veřejně přístupnou účelovou pozemní komunikaci jednalo. To, že šlo o cestu veřejnou dokazuje, že byla přístupná neuzavřenému okruhu osob, a to jak pro pěší, tak pro vozidla. Ani žalobce nenamítal, že by přístup na komunikaci byl zamezen dopravním značením, zábranou, či jakýmkoli označením. Z toho vyplývá, že výkonem průchodu či průjezdu neurčitý okruh osob realizuje své nikoli soukromé, ale veřejné právo užívání veřejné cesty. Toto právo není vázáno na vydání žádného aktu, resp. na smlouvu. Neurčitý okruh osob může veřejnou komunikaci užívat bezplatně, obvyklým způsobem, k účelům, ke kterým je určena. Toto právo uvedeným osobám svědčí, i když jde o komunikaci v soukromém vlastnictví. Veřejná cesta nemůže vzniknout proti vůli vlastníka dotčeného pozemku. Pokud vlastník či vlastníci s jejím zřízením souhlasili (v souzené věci v rámci stavebního řízení, i s faktickým používáním, nedali zábrany, označení o soukromém pozemku, nežádali o zřízení zákazové dopravní značky), jsou jejich soukromá práva omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace. Toto užívání nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem vlastníka ani jeho právními nástupci. Veřejnou cestou se tedy pozemek stává jeho věnováním obecnému užívání, výslovným či konkludentním. Přístupnou účelovou komunikací je i veřejná cesta užívaná od nepaměti z naléhavé komunikační potřeby. Ke vzniku veřejné cesty není třeba správního rozhodnutí, ani není podstatné, jak se pozemek vede v katastru nemovitostí. Podstatné je, zda splňuje všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, tj. zda jde o dopravní cestu, určenou k užití chodci a silničními a jinými vozidly, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. V tom je zahrnuto i spojení budovy s místní komunikací. Aplikace zákona tak, jak ji právě v souzené věci provedl krajský soud, se shoduje se závěrem obce O., který byl použit v napadených správních rozhodnutích. Jediným rozdílem je posouzení přístupnosti komunikace pro veřejnost (soud shledal komunikaci na základě provedeného dokazování v den spáchání přestupku jako veřejně přístupnou, obec O. uvedla, že jde o veřejně nepřístupnou účelovou pozemní komunikaci). Tento rozdíl, však nemá vliv na souzenou věc. Soud se svým výkladem ztotožnil s právními závěry správních orgánů I. i II. stupně.

[39] Uvedené pojetí podporuje i judikatura Nejvyššího správního soudu či stanovisko Veřejného ochránce práv (např. http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/STANOVISKA/Cesty/6669_08_DS_ZS.pdf). Především krajský soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 6 Ans 2/2007-128 a jeho podrobný rozbor pojmu a citovanou judikaturu.

[40] Z výše uvedeného plyne, že o veřejně přístupnou účelovou komunikaci se v souzené věci jednalo a proto byl splněn i ten znak přestupku, že šlo o *událost v provozu na pozemních komunikacích*. Z toho dále plyne, že zde byla i pravomoc správních orgánů přestupek projednat a nešlo o rozhodnutí nicotné.

[41] Nicotnost napadených rozhodnutí by mohla plynout i z toho, že ve skutečnosti nešlo o přestupek, ale přečin. Jmenovitě nikoli o přestupek pospaný shora, ale o přečin ublížení na zdraví z nedbalosti. Podle soudu je nepochybné, že šlo o čin, jehož nebezpečnost, tj. materiální stránka činu, není nižší než potřebná pro přestupek. Jinými slovy, v souzené věci šlo buď o přestupek nebo přečin, nikoli o jednání nepostižitelné v rámci přestupkového i trestního zákona. Proto nemohlo dojít k tomu, že by bylo možné od potrestání v řízení o přestupku upustit. Ostatně, na to pamatoval i zákonodárce v § 22 odst. 4 zákon č. 200/1990 Sb ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, které je speciální k obecnému § 11 odst. 3 téhož zákona.

[42] Soud zvažoval i to, zda v souzené věci nejde o trestný čin. O tom může rozhodnout pouze soud v trestním řízení (podle čl. 40 Listiny základních práv a svobody - zákon č. 2/1993 Sb. - jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy). V souzené věci vyslovila státní zástupkyně formou ústní konzultace s Policií ČR názor, že v souzené věci nešlo o přečin, ale o přestupek. Správní orgán I. stupně si (podle soudu zcela správně) tuto informaci vyžádal písemně a s odůvodněním. Státní zástupkyně dospěla k závěru, že ve věci nešlo „o zaviněné porušení důležité zákonné povinnosti“ s odkazem na to, že „podle jeho tvrzení žalobce si nebyl vědom, že by ruční brzda nefungovala, vždy při parkování zařadí první rychlostní stupeň a následně zatáhne ruční brzdu. Podle znalce při takovém postupu nelze zjistit sníženou účinnost brzd. Na místě nehody zřejmě pro pohyb osob nebyly zjištěny stopy vozidla žalobce a není možné s určitostí konstatovat, zda se kola odvalovala či byla zablokovaná a vozidlo jelo smykem, tedy zda se vozidlo rozjelo v důsledku nedostatečné účinnosti ruční brzd, o jejíž účinnosti řidič nevěděl, za situace, kdy vozidlo mělo dosud platnou technickou kontrolou, nebo z důvodu dodatečného nezajištění např. klíny.“

[43] Podle soudu však státní zástupkyně vůbec nepřihlédla, nevyhodnotila a v písemném vyjádření neuvedla tu část závěru znalce, podle které „ve svahu pokrytém uježděným sněhem může však dojít ke skluzu i při nepohyblivých kolech, v takovém případě není vozidlo zajištěno proti samovolnému pohybu.“

[44] Proto soud předestřel žalobci při jednání dne 22. 8. 2012 svou úvahu o správnosti postoupení věci Policií ČR správnímu orgánu a dal mu možnost vyjádřit se k této otázce a úvaze i s ohledem na možný postih a možnost odklonů v trestním řízení, ovšem za podmínky, že by svůj čin žalobce jako trestný uznal. Soud však současně konstatoval, že úkolem správního soudnictví je chránit veřejná subjektivní práva fyzických a právnických osob a proto nezvažuje zrušení napadeného rozhodnutí, protože je možné, že postih v trestním řízení by nemusel být pro žalobce příznivější, ale naopak přísnější. Žalobce se k této otázce nevyjádřil a poukazoval pouze na podstatu věci a výklad pojmu „pozemní komunikace“.

[45] Prvek zavinění byl u žalobce naplněn, neboť žalobce měl vědět, jaká je místní situace, obzvláště pokud v místě bydlel a provozoval penzion. Zavinění spočívá v tom, že na prudce svažitém terénu žalobce nezabezpečil dostatečně vozidlo a nepoužil včas tzv. sněhové řetězy. Ačkoli důkazem provedeným při jednání soudu 22. 8. 2012 bylo potvrzeno to, co již bylo předmětem dokazování při předchozím jednání, a to že náskres pozemní komunikace vedl jinudy než v den spáchání přestupku, sám žalobce uváděl, že po prohrnuté cestě jel autem, chodili

tudy chodci a jezdilo zásobování i hosté penzionu. Vozidlo žalobce při spáchání přestupku mimo komunikaci vzhledem ke sněhovým bariérám ani být nemohlo.

[46] K námitce žalobce, že požadoval místní šetření, které správní orgány neprovedly, soud konstatuje jednak to, že tato námitka nebyla obsahem žaloby a nebyla vznesena ve lhůtě pro její podání. Přesto soud nad rámec povinného přezkumu konstatuje, že podle protokolu o jednání u správního orgánu I. stupně nebyl tento návrh podán (č.l. 71 správního spisu). V podání žalobce ze dne 3. 12. 2010 je navržen důkaz skutečným zaměřením příjezdové komunikace. Zaměřením příjezdové komunikace je plánek ze dne 30. 1. 2006, ten je obsahem správního spisu (jenž byl brán v úvahu soudem při přezkumu) a navíc jej provedl jako důkaz i soud při jednání. I vzhledem k výše uvedenému, a dále jak uvedl žalovaný při jednání, tento důkaz nemohl změnit na napadených rozhodnutích ničeho, neboť ihned po nehodě policie zjišťovala poměry namíste, načrtla plánec s umístěním osob, vozidla žalobce, ostatních významných předmětů a budov v okolí. Při jednání dne 31. 7. 2012 zástupce žalobce uvedl, že náčrt je věcně správný, pouze tvrdil, že se vozidlo při započetí nehodového děje nenacházelo na pozemní komunikaci.

[47] K námitce, že žalobce o trestním řízení nevěděl, soud uvádí, že mu toto bylo sděleno při projednání přestupku 25. 8. 2010, kde se i seznámil s podklady správního rozhodnutí před jeho vydáním. Nadto žalobce podával vysvětlení Policii ČR.

[48] Z výše uvedených důvodů krajský soud k žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[49] Soud nepřiznal náhradu nákladů řízení úspěšnému žalovanému, protože žalovaný žádné náklady řízení neúčtoval a soud žádné ze spisu nezjistil a žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v něm nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 22. 8. 2012

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně